

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DIJA.

Egész évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona. Félévre 8 frt. v. 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Telefon szám: 9.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Telefon szám: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

HIRDETESI DIJAK:

Egy négyszög centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclan sora 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyilttérí czikkhek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Veresmart.

Budapest, ápril 30.

Bocsánat, de nem tudom, hogy a Bánffy-kormányt uton-utfélen kisebbítsek. Az ilyesminek békességes türése még egy szolnok-dobokai fejős bivaly bőre sem elég vastag. Tehát nem tudom. Én is erdélyi vagyok. Anch io sono pittore. Az erdélyi részek intellektuális hírneve forog koczban. Bánffy Dezső báró, Jósika Samu báró, Lukács László a kabinetben. Nopcsa báró a színházak élén, Podmaniczky báró a liberális párt élén, ki, ha nem is erdélyi, de semmi ok sincs rá, hogy annak ne tekintessék. Sőt az igazságügy-miniszter is Erdélyi, habár még nem báró. Bérczes kis hazánk tehát felülke-rekedett. Huszár Károlynál nyomatékosabb politikai tényező nincs ma az országban, a ki egy személyben báró is, erdélyi is. Tehát mi kormányozzuk az országot, mi erdélyiek. Sőt tekintve a kormányelnöknek törvényesen biztosított befolyását a külügyekre: voltaképpen mi erdélyiek kormányozzuk az osztrák-magyar monarchiát és vezetik a hármass szövetség révén Középeurópát. Igenis, mi. Nos poma natamus.

Tehát nem tudom az örökös kicsinylést, bántalmat és vádaskodást.

Kormányzási szellemünk már is tekintélyes eredményeket tud felmutatni, s ha távoznunk, nyomok maradnak hátra utánunk. És miként a paleontologia ráakad a tücsök nyomára a sziklaterületeken, úgy fog ráakadni az utókor a Bánffy-nyomokra a magyar historia erkölcs-politikai és kulturális rétegeiben. Igaz, hogy a tücsök régebbi lény, mint Bánffy, de semmivel sem előkelőbb. Akármiként van, annyi bizonyos, hogy nyomok maradnak. Ime:

- A szász-paktum.
- Az első nyitrai választás.
- A második nyitrai választás.
- A kormányelnök beszédei.
- A kormányelnök stílye (Uj eszthetika iskolája).

A magasabb közéleti erkölcsi kultusza. (Uj morális tantétel).

A többi magától jön. (Uj filozófiai iskola.)

A vice-hofmester (Közjogi reform.)

Nem hámulatos eredmény-e, ilyen rövid idő alatt? Erre is elmondhatná a bámuló német: „Was, so jung und schon Gajzágó?”

Vége Veresmart.

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1895. Május 2.

A magyarok őshazája felé.

Budapest, ápril 30.

A „Magyarország” írja: Ma délelőtt 7 órakor indult el gróf Zichy Jenő tudós társával a messze Ázsia felé, hogy megvalósítsa dédelgetett kedvenc eszméjét és felkeresse a magyarok őshazáját. E nagy és szép tervet rokonszenven fogadta az egész magyar közönség és e rokonszenv kifejezésére jutott ma, midőn a hosszú expedícióra elinduló társaságtól a főváros legelőkelőbb köreinek képviselői vettek búcsút a keleti pályaudvaron.

Az elutazás

részleteiről a következőket jelenti tudósítónk: Fél hét órakor érkezett meg a központi pályaudvaron vadásza kíséretében gróf Zichy Jenő és némileg meglepetve vette észre, hogy a vele induló urak közül még senki sincs az 1. oszt. váróteremben. Néhány perc múlva megjelent azonban egy hatalmas alak, Wosinszky Mór dr., a híres szászvárdi apát, ki dívatos uti öltönyében inkább egy előkelő angol utashoz, mint egy tudományosságáról híres lelkeshez hasonlított. A kölcsönös barátságos üdvözlések közben jött meg Bálint Gábor, a kolozsvári egyetem híres nyelvész-professzora. Ez már egészen turista módra volt öltözve.

Térdrig erő sárga csizma, rövid nadrág, kék ing képezték a jeles tanár habitusát. Végül érkezett meg Tschellingarian J. írórtársunk, ki orosz és örmény nyelvismerteinek révén lett tagja az expedíciónak. Az expedíció ötödik tagja dr. Szádeczky Lajos már tegnap este indult el Budapestról, hogy ma

Ennél az utolsó szónál tartunk pihenőt, a miként pihenőt tart a vándor, ha bérzetetőre jut és a miként megpihen az emberi haladás, százados utjának nagyfotossága mértőldjelzőinél. A honfoglalás, az első koronázás, az Anjouk, Mohács, a pragmatica sanctio, 48, 67 — ezek mind mértőldjelzők.

Jött végre Veresmart.

Szerencsések mi, kik kortársai lehetünk Bánffynak és élő tanui e kor-szakos alkotásnak.

Veresmart.

Ime, néhány betűben a magyar parlamentarizmus hatalma, tekintélye és munkássága. E szót érezbe kell vésni s a tegnapi napot vörös színnel kell megjelölni a kalendáriumban. Mert tegnap dőlt el a nagy kérdés. Örök dicsősége marad a magyar parlamenti rendszernek, hogy ez a reformegyhangu-gul határozatokat el.

Most már csak arra kérem a kormánypartitaptársakat, hogy segítsenek nekem a közszellem megteremtésében, nehogy a főrendiház megzavarja a reformakció impozáns egyöntetűségét. Irjanak mindennap, világítsák meg a kérdést minden oldalról, soraikba lehellenek életet, s ápolgassák buzgó ki-tartással a nemzeti lelkesedésnek szent tüzét. Szörnyű volna, ha korszakunk dicsőségének e fényes akkordját megzavarná a főrendiház disszonáns hangja.

És még meddséggel vádolják kormányunkat! Mennyi aaptalanság; mily rossz indulat. Ime a bizonyíték: Veresmart. Veresmart község határából 58 hold terület kiszakittatik és átkebelez-tetik Marosujvár község határába. Ez volt a tegnapi ülés napirendje. Ma nincs ülés, hogy pihenje kifradalmait a Ház. Holnap interpellációkra válaszol a kormány. Bánffy beszélni fog. Nagy nap; és ki tudja, hogy még mily-lyeneket fogunk megérni. Holnaputánra nincs napirend. A mi helyes, mert akkor generális takarítás lesz. Ki kell kefélni a kormányelnök beszédjét.

Eközben egy hivatalos nyomtatvány azt jelenti Bécsből — persze Bécsből, mert ez a kormány csak „ál-latjában” van itt, de „személyében” ott van — azt jelenti, hogy az állami bevételek nem kielégítők az utolsó évnegyedekben. Hiányt konstatál mindenfelé. Rosszul viselik magukat az egyenes adók, a fogyasztási adók, valamint a vasutak is. Legyünk elkészülve „milliókra rugó differenciákra.”

Ennek a futó malheurnek azokát is megmondja a hivatalos okmány. Oka „a kedvezőtlen gazdasági helyzet.”

Nos, mi következik ebből? Ellen-zéki észjárás szerint a segítség módja az lenne, hogy a kedvezőtlen gazdasági helyzetet tegyük kedvezővé. És az országos gazdakongresszusnak való-ban ez is a czéjja.

De a kormány eszejárása más. Szerinte a gazdák követeléseit nem teljesíthetők. Valjon miért? Azt is megmondja őszintén. A kongresszus vezetői „az egyházpolitikai igazítás központját is képezik.” Ergo a liberális elemek-nek nem szabad ilyen politikai áramlatba kerülni.

Vagyis: a gazdasági helyzet kedvezőtlen, de ezen nem kívánhat a kormány segíteni, mert a kik segíteni akarnak, azok nem liberális emberek. A fő-dolog pedig a liberalizmus. Vessen az ország, éljen a liberalizmus! Ez is új. A princípiumok magasztos kultusza. Engem meg hat az ilyesmi. Ez a tragikai fenség nekem imponál.

Nekünk vigasz s az utókorunk exemplum lesz, ha majd nemzeti fej-fánkra ezt írják föl: Ez a nép elve-kért küzdött, elvekkal akart győzni és elvek miatt halt meg.

Lám, ilyen világtörténelmi momen-tumokra dolgozik Bánffy, ha egyszer neki adja magát. Hát félre a kicsiny-léssel, némuljon el a kritika és sem-misüljön meg minden vád! Hálálkod-junk, hogy e kormánynak kortársai le-hetünk.

B. M.

Politikai hírek.

A hármass szövetség meghosszabbítása.

Olasz diplomáciai körökben tartja magát a hír, hogy Németország a hármass szövetség meghosszabbítása tárgyában Bécsben és Rómában lépéseket tett.

Vallás szabad gya korlátáról és az izra-

eliták recepiójáról szóló törvényjavaslatok, melyeket a képviselőház immár harmadszor szavazott meg változtatlanul, majd nem egy-hangulag: már átérték a főrendiház el-nökségéhez és a képviselőház erre vonatkozó ízenete a főrendiház egyesült hármass bi-zottságának egyik legközelebbi ülésén fognak tárgyalás alá kerülni. A főrendiház plenu-mának napirendjére e két javaslat — a mint halljuk — a főrendiháznak hétfőn, május hó

13-án, legkésőbb azonban kedden, május 14-én tartandó ülésén fog kerülni.

Deficit az államháztartásban.

A bécsi felhivatalos Pol. Corr.-ra ma ráczafol a budapesti felhivatalos Bud. Tud. A jól informált felhivatalos harez a jobban informált felhivatalos ellen abszolute nem egyb, mint a kormány kísérlete gyöngíteni azt a hatást, a mit a költségvetési deficit biztos hire a közönségre tett. A komoly Pol. Corr.-czal szemben a mai Bud. Tud. a következőket írja az állami bevételek csökkenéséről:

Az államháztartás egyensúlyát csak a legtovábbalról is fenyegető visszaesésről azon-ban az állam bevételeinek — miként illeté-kes oldalról eredő értesülés alapján bizton állíthatjuk — egyáltalában nem lehet szó. Kivált a mi az államvadászatnál ez év elején mutatkozó kedvezőtlen eredményt illeti, ezt távolról sem a gazdasági helyzet, hanem a szokatlan időjárás idézte elő, a mi, míg egyfelől hetekig elzárt számos fontos for-galmi vonalat, másrésztől tetemes közvetlen kiadást okozott. Azóta azonban az államvas-utak forgalma a múlt évhez képest ismét emelkedett.

Ime ez a budapesti válasz a bécsi őszin-teségre. Naivnak elég naiv s éppen alkalmas arra, hogy meg ne nyugtasson senkit sem.

Parlamenti sztrájk.

A képviselőház s a szenátus liberális kisebbségének tagjai tegnapi mandátumaikat en bloc letették. A képviselő-ház elnöke kijelentette, hogy e lépés a ház-szabályokba ütközik és ezért azt semmiesnek kell tekinteni. Lahovary külügyminiszter ki-jelentette, hogy a kisebbség által elhatározásának igazolására felhozott indokok, hogy a kormány és a többség alkotmányellenes dol-gokat cselekedtek, minden alapot nélkülöznek. A kisebbségnek ez állítólagosan alkotmányel-lenese dolgokat előbb is észrevehették volna a nélkül, hogy a jelen ülészak végét bevárták volna. A miniszter ezután utalt a konzervatív kormánypart eredményes működésére és rosszalta az ellenzék eljárását.

A katonatiszti fizetések reformja.

Aról értesítünk, hogy a hadügyminiszter még ez év folyamán életbe lépteti a katonatiszti fizetések reformját, mely szerint az eddigi „fi-zetési járuléka” ezimén kapott összeget a ren-des fizetéshez csatolják, a mi által a tiszték nyugdíj-igénye is tetemesen növekedni fog. (Hát a c z i v i l e k ről miképp fog gondoskodni az illetékes miniszter?)

A keletázsiai bonyadalom.

Hongkong, ápr. 29.

Formosa szigetén komoly zavargások vannak. A kínai katonák megölték tábor-nokaikat. A kormányzó testőrsége megtá-madt a felkelőket és szétverte őket. A kor-mányzót azzal vádolják, hogy a katonák zsoldját elikkasztotta. A kínai tüzérség az-zal fenyeget, hogy minden hajóra löni fog, a mely Formosából ezüstöt vienne ki. A kül-

vel a Bánffy-kormányt lehetne jellemezni, mert a mai nyelvünk erre szegény.

Az expedíció.

Lapunk egyik munkatársának alkalmá-volt a társaságot Hatvanig elkísérhetnie és ez ut alatt az expedíció tagjait meginter-viyeolta. E beszélgetésről a következőképen számol be.

Gróf Zichy Jenő.

Az eszme, hogy én a magyarok ősha-záját felkeressem, vagy tíz évvel ezelőtt é-re-lődött meg bennem. Én akkor az akadémia könyvtárába folytattam tudományos buvár-la-tokat, melyeknek folyamán egykor az öreg Hunfalvy bácsi indigálódva csodálkozott raj-tam, hogy én miként foglalkozhattam oly befejezett dologgal, mint a magyarok őshazájával.

Hiszen azt én már megállapítottam, megírtam és az akadémia approbálta, azon-már nincs mit változtatni, — mondá az öreg ur, és a mikor én bátorítottam neki ellent mondaní, hogy az ő megállapodásai még sem egészen megdönthetetlenek, jóformán dühbe jött és nevelésesnek találta, hogy most még valaki az ő haza felkutatózásának eszméjével foglalkozik. Én azonban még sem hagytam abba. A népvándorlások történetének egész literatúráját áttanulmányoztam, nagy anyagi költségeken beszereztem a legjelesebb kutató-munkákat és mindinkább meggyőződtem aról, hogy tévúton járunk, midőn a magyarok eredetét az Ural tővéből keressük. Én a Kau-kázusban fogok a magyarok rokonai után keresni és úgy szerveztem az expedíciót, hogy remélhetőleg még is fogom azokat ta-lalálni. Ha azonban tévednék — és tévedni emberi dolog — úgy én leszek az első, ki tévedését be fogja ismerni. Minden segítség nélkül szerveztem expedíciomat.

A magyar kormány csak annyiban tá-mogatt, hogy a velem utazó két tanárnak

földiek helyzete válságos. Szerencsére két francia, három angol és egy német ha-dihajó van Formosa különböző kikötőiben.

Berlin, ápr. 29.

Párisi lapok kikelnek az ellen, hogy Oroszország, Németország és Franciaország között új hármass szövetség jött létre a kelet-ázsiai kérdésben, és főleg az ellen, hogy Franciaország oly szövetségben vesz részt, melynek egyik tagja Németország. Ezzel szemben irányadó körökben utalnak arra, hogy kezdetben nevezett három hatalom egy-mástól függetlenül járt el a japán kormány-nál, és hogy most, a midőn ez ügyben kö-zöttük megállapodás jött létre, csak azt kö-vetelik, hogy a japán kormány engedje el a békeszerződés alap feltételeit, a melyek Ja-pánunk Kelet-Ázsiában nagyobb előnyöket biztosítanak, mint az európai nagyhatalmak bármelyikének. A békeszerződés azon pontjai ellen, hogy Japán Kínától hadiszerződést, va-lamint Formosa átengedését kéri, az emlí-tett nagyhatalmaknak semmi kifogásuk nin-csen.

Éjjeli tüntetés.

Mint Budapestról írják, ott kedden kö-zel félezer főből álló tömeg, jobbára munká-sok, éjjeli tüntetést rendeztek a fővárosban. A tüntetésről tudósítónk a következőket je-lenti:

A városiglet szabadon hagyott része zsufolya van vígadó munkásnéppel, mely a nap felkeltét várja, hogy végig élvezhesse a „munkaszabadság napjának” hajnalát is. Ugy fél tizenkettő tájban egy pár munkás ember szónoklatot tartott és felszólította a mun-kásokat, hogy reggelig, míg a nap fel nem kell, rendezzenek egy kis körmenetet a fő-város főbb utain.

A felszólításnak lett is eredménye, a mennyiben egy negyedóra alatt 400—450 ember gyűlt össze. A tömeg felvirágozva és „felvelevezve” el is indult a körútra.

Az Andrássy-uton végig mentek a kör-utakon. Utközben a Lassale indult énekel-ték és a munkásokat éltették. A Teréz-körtü-től a tömeg egy kissé csendesedett. Ezt a csendességet valaki a tömegből arra hasz-nálta fel, hogy harsány hangon elkáltotta magát:

— Éljen Kossuth Lajos!

A következő pillanathan mind a négy-százötven torok egy hanggal éltette a nagy magyar emléket s utána elénekelték: „Ne sirj, ne sirj, Kossuth Lajos!” — kez-dett dalt.

A tömeg zajongása igen sok embert felkeltett álmából, merre a menet elvonult, a házak ablakai felnyitlakt és fehér alakok bá-multák az alant elvonuló tömeget.

Mire a menet a kerepesi utra tért, mö-götte már egy csomó rendőr ballagott, kik utközben csatlakoztak a menethez. Megtá-madni és szétoszlásra szólítani azonban nem merték őket, mert tartottak a tulerőtől. Ha-nem e helyett telefonáltak a Mosonyi-utcazi rendőrkaszármába, honnan Villányi báró fel-ügyelő 20 lovas-rendőrrel vágatott a me-net után.

Szádeczkynek és Bálintnak szeptember vé-gig adott szabadságot és nagy utánjárásokba került, hogy ne essék ott azoknak valami ba-juk, ha esetleg októberben térnének csak haza. Hatvan ezer hiteletet viszek magammal, továbbá van valami tizezer forint készpénz, ezzel remélem, teljesen fedezve van az expe-díció költsége, de nem számítom abba a ha-zatérésünk után kiadandó munka költségeit.

Hogy mily nehézségeket kell majd le-küzdenünk, arról még sejtelmem nincs. Ke-zenem közt van ugyan egy czári rendelet, melylyel az orosz hatóságoknak meghagyat-ik, hogy engem és expedíciomat mindenben támogassanak, de hogy ez mennyire lesz se-gítségünkre, azt ma még nem tudom. Annyi tény, hogy az oroszok a legnagyobb érdek-lődéssel kísérik vállalkozásunkat. Odesszában az egyetlen ünnepélyes fogadtatásunkra ké-sztül, Ocsbinszky ottani tanár, ki már két ízben volt Magyarországon, matineét rendez tiszteletünkre, melyben az odesszai muzeum-ban a magyarok eredetére vonatkozó tárgya-kat be fogják mutatni. Egy Pétervártól lakó magyar mérnök, Balogh Mihály, továbbá vi-lághírű honfitársunk: Zichy Mihály, a czár udvari festője mindent megtettek arra nézve, hogy az orosz tudományos társaságok expe-díciójuk sikerét előmozdítsák. Így Wadensky herczeg, Lewaschoff és Wolenszky grófok igazán lekötőlező szeretetreméltósággal már előre is sok nehézséget háritottak el utunk-ból és visszatérésünkkel fel is kerestem a czárt, hogy az oroszok részéről már előre is észlelt szívességeket megköszönjem.

Utunk most Odesszába vezet. Onnan Tifliszbe megyünk. A transzkaspi országok-ban kirándulásokat is teszünk majd Bokha-rába, Medshedbe, Merbbe és Hannába. Azután felkeressük Smarkalandot, a pamiri fensiket, Afganisztánt és a Mazartaghi törzsöket. Ok-tóber tájéán Pétervár felől hazatérünk. Ek-kor először egy népszertíratban fogjuk el-

A Szentkirályi-utcában érte utól Vilányi lovassal a menet. De összetűzésre nem került a sor, mert a tömeg csakhamar eloszlott.

A főkapitányság most erős őrszolgálatot cirkáltat az utcákban, nehogy újabb tüntetést csináljanak a munkások, kik ezrével vándorolnak ki a liget felé.

Közös művészet.

(Bécsi levél.)

Bécs, április 30.

Tekintetes szerkesztő ur! Még sem barátkoztunk soha úgy meg a némettel, mint mostanság. Régen ha történt is egy és más dologban valami barátságos mosolygás azért magunk között mindig rávágtuk, hogy „Mégis hunczút a német!”

Arra is volt azért eset — még pedig sok eset, a német addig hiszlekedett, addig nyájaskodott, a míg alaposan becsapott szép ígéretek ürügye alatt. Valami ilyen alkalom csinálta a nótát, hogy

„Ne hídj pajtás a németnek,
Akármint is ígérjenek,
Nincsen abba semmi virtus,
Verje meg a Jézus Krisztus!”

Hanem azért mégis annyira összebóvalódunk, hogy többé talán soha ki nem gázolunk a sógoraságból. 1867-ben megcsináltuk a közös hadsereget a közöspénztügyet, a közös hazát, — később a közös irodalmat írásban és képen. Még csak a művészetünk maradt magyarnak. A mi művészeink megelégedtek annyi dícsőréssel, a mennyi megfért a Kárpátok bércei között és egy cseppet sem vágyak a magyar főváros „éljenci” közül a császár város „hoch”-jai után.

Hanem a művészet is már megkapta a közönség ragadós betegségét. Pálmái Ilka asszony halálából a miért Budapest aranyosának nevezte, elment Bécsbe, hogy a magyar művészet említi megnövelt tehetőségét bántasson Bécsrel; ott aztán kapott jó szerződést, grófi férjet s most boldogan él, — a mit abból lehet tudni, — hogy azóta semmit sem bocsátott napvilágra „Fájó szívűből.”

Még egy másik művész is megjárta Bécsot és megjárta Berlint, de nem honszerelmi bánatán mult, hogy ott nem ragadt valamelyik helyen.

Utóbb pedig egész tömege vándorol a művésznöknék Bécsbe. Fáy Szeréna a kitűnő dalköltő és iskolázta Budapestet, sőt még a kolozsvári színpadra is leküldték — gyakorlati, most Coriolanként átkot dörögve a hazára, Bécsbe jött osztrák művésznöknék; Bécsbe jött Kócsai Juliska is, a ki pedig nem annyira nagy művész, mint inkább nagy internationalista.

Ez a művészeti invasió itt különben csendes derűtséget kelt Budapest rovására.

Az osztrákok sok gunyos megjegyzést és cinikus célzásokat eresztenek szélnek. Különösen Kürty Klára bécsi utja kelt fel-tűnést, a kiről azt rebesgetik, hogy szerződött is fog.

Pedig itt nem is olyan rég, azt mondták Kürtyről, hogy valóságos forradalmár. Ki nem állhatja Bécsot s akkora honleányi virtussal dícsökdök, hogy végig énekel minden Kossuth-nótát napjában háromszor. A márczius 15-iki nemzeti eszmékért rajongani so-

kott és nemzeti viseletben szokta csicse-regni:

„Ne sirj, ne sirj, Kossuth Lajos.”

Hanem a dícsőség álma őt is csak Bécs felé kezd vonzani.

Ugy látszik, a császár-város immár nemcsak a magyar politika, de a magyar művészet irányadónak is az egyetlen út, mely az idősséghez vezet.

Igaz, művész hazája széles-e világ, hanem azért még is több van egy sötét felhővel a magyar nemzeti égen, mióta olyan dívat lett grávitálni Bécs felé.

X—y.

Néhány szó a városatyákhoz.

Kolozsvár város törvényhatósági bizottságának tagjait folyó hó 3-ára közgyűlésre hívták össze.

A már közzétett tárgysorozatban sok olyan nagyfontosságú városi közügy fordul elő, a mely nemcsak megérdemli, hogy a bizottsági tagok komoly figyelmükre méltassák, hanem a polgárok bizalmából elnyert állásuk mintegy kötelezi is arra, hogy a legszorgosabb figyelemmel és lelkiismeretességgel tanulmányozzák át a fennforgó kérdéseket, s mielőtt szavazatukat döntenék, vegyék komolyan fontolóra a város közönségének érdekeit.

A tárgysorozatba felvett ügyek nagyjából mind olyan természetűek, a melyek új és nagy anyagi terhet hárítanak át az adófizető polgárságra.

Ott van egyebek közt a kétvizi köz i kerületbe tervezett közszéni népiskola, melyre nem kevesebb mint 68.000 frt van előirányozva, holott azon a helyen és a környéken lakó népelem szerény igényei ésszerűségeinek megfelelő népiskola 10 ezer frtból is megépíthető volna.

A főtéren rendezése szintén napirenden van. Ez is belekerül 45—50 ezer forintba.

A Rucsa-féle óvári háznak iskola célzokra való átalakítása szintén nagy összeget vesz igénybe a közjövőkép-kezelők.

A csatornázás és vízvezeték az újabb tervezetek szerint tetemesebb új áldozatot követel a polgároktól.

A polgári iskola és a technológiai iparmúzeum új helyiségeinek felépítése és berendezése ismét igen jelentékeny költséggel fog járni.

Mindezek és ezekhez hasonló létesítményekre oly horribilis összegű pénzre van szükség, a melyet a városnak ma élő és közterheket viselő nemzedéke egyáltalán nem bír meg.

Ugy látszik, a tanácsnak az az elve, hogy minden olyan közintézményt, a melyre ennek a városnak még szüksége van, rövid idő alatt és ennek a ma élő nemzedéknek a terhére kell létesíteni és mert ezt az elvet vallja, hát egyáltalán nem törődik az- zal, hogy vajjon ez a nemzedék mit bír meg és még kevésbé azzal,

hogy azok a létesítmények, melyek most tervezve vannak, tulajdonképen hány nemzedéknek a szükségleteit vannak hivatva kielégíteni.

Mi igen is méltányoljuk azt a törekvést, melynek célja a városnak kulturális, ipari, kereskedelmi, művészeti avagy szépművészeti tekintetéből való emelése, de nem helyeseltetjük azt az irányzatot, mely arra törekszik, hogy minden ezekre szükséges nagy áldozatot ezzel a ma élő nemzedékkel hozassanak meg. Fokozatos fejlesztés, a meglévő anyagi erőik számbavételével s a szükségletnek az anyagi erőkhöz való mérése — ez az a helyes elv, a melyet a polgárság mandatarusainak a város egyeteme érdekében követniök egyedül helyes, egyedül üdvös.

Alkossunk mindenesetre a jövőnek szóló létesítményeket is, ámde ezek terheiben részesítsük ama nemzedékeket is, a melyek ezen létesítményeknek szintén hasznát veszik.

Kérjük is a bizottsági tagokat, hogy a holnapi közgyűlésen fontolják meg komolyan a polgárság érdekeit. A város és polgárai már is mértéken túl vannak halmozva közterhekkel, ne hárítsanak rájuk minden helyes ok és szükség nélkül újabb és elviselhetlen terheket.

Valamiebből maradjon a jövő nemzedékek számára is.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, május 2.

— **Május elseje.** Sokan vannak, kik daczára annak, hogy a legbüszkébban megünneplik május elsejét, nem tudják, miként fejlődött ki ez a kultusz. A legtöbbben a természet s ezzel egyetemben az emberi szabadság ébredésével hozták kapcsolatba s ennek dokumentálását látják a munkások ünnepeiben. A brit nemzet május elsejének megünnepelését azon korból származtatja, a mikor még voltak kőbör cigányok, a kik 4-5 éves gyermekeket raboltak el s voltak anyák, a kik elvesztett gyermeküket idők múltán megtalálták. Egy angol anya is úgy találta rá gyermekére, a kit elrabolt egy becsületes kéményseprőnek adott el néhány schillingért. A fia véletlenül szülőházának kürtőit tisztogatva s egy véletlen jélből egymásra ismertek. A szokásos „anyám, fiam” kiáltások után az anya megtalált fia tiszteltére nagy vacsorát rendezett. A vacsora május elsején volt s először a csehbeli kéményseprők voltak jelen. A következő évről kezdve az alkalmával az igen jól sikerült vacsora újra megtartották, a mikor már London munkásainak fele részt vett abban. A lavina természetű vacsorát évről évre megtartották s nemcsak egész Angolországra kiterjedt, míg végre a világ összes rokonérmű munkásai, bár többnyire nem tudva, megültek a feltalált fia évfordulóját.

— **Szeles idők** jártak tegnap Kolozsváron május 1-ének nagy napján. D. e. egy kicsi esőzés is volt, d. u. pedig annál nagyobb volt a szél, mely a fellegeteket elhordta s kavarta az országút porát. E nem kedvező idő daczára a nagy közönség szívesen mulatott a szabadban, különösen sokan rándultak ki koscsikon s gyalog a szamosfalvi sörházba, hogy

falusi levegőt szíva, kugli és bor mellett ültessenek a tavasznak.

— **Vándoruton.** A kolozsvári nemzeti színház tagjai holnap reggel indulnak vándorutra Marosvásárhelyre. Nem rózsás ugyan a remény, a mely csalogatja őket, de abban biznak, hogy a m. vásárhelyi közönségnek evés közben jó meg az étvágya, vagyis az előadások tartása közben kap kedvet a színház járáshoz. Innen majd Brassóba megy a társaság, a hol valószínűleg az operette-előadások csinálnak több jövedelmet. Különben a társulattal megy Strakosch Febea kisasszony is, a kinek vonzereje bizonyára hatással lesz az ottani közönségre és sokan lesznek kíváncsiak a művésznek szép hangjára és játékára.

— **Nemzeti Szalon** Kolozsvárt. A „Nemzeti Szalon” kolozsvári kiállításának ügyében kedden d. u. Bély Ákos gróf főispán előktele alatt nagy értekezlet volt a város-háza disztermében. Az értekezleten megválasztott bizottsági tagok Széchy Károly dr., Márki Sándor dr. és Ferenczy Zoltán dr. egyetemi tanárok. Vastagh György előadta a „Nemzeti Szalon” alapításának célját és Kolozsvárt való működésének módait; e szerint Kolozsvárt évenként kétszer lenne képművészeti kiállítás a redouteban. Elhatározta az értekezlet, hogy az első kiállítás lehetőleg még május havában megtartassék.

— **A kolozsvári református theológusok az egyetemen.** Wlassics Gyula vallás és közoktatástügyi miniszter megengedte, hogy a most jövő szeptember havában Kolozsvárt megnyíljon evangélikus református theológiai főiskola rendes hallgatói a kolozsvári tudomány egyetem bölcsészeti, nyelv- és történet tudományi karán, a félévek teljes beszámítására való jogosultsággal rendes hallgatók olykép iratkozhassanak be, hogy a szabályszerű heti 20 óra helyett csak heti 10 óra hallgatására köteleztessenek. A miniszter ezen intézkedése folytán lehetővé válik, hogy a református papjelöltek szoros értelemben vett szakképzésük mellett, a hazai tudomány egyetem látogatása után, minél szélesebb körű általános műveltségre tegyenek szert.

— **Az Erdélyi Múzeum-Egyet.** orvos-tudományi szakosztályának folyó 1895. évi május hó 3. napján d. u. 5 órakor a fizikai intézet helyiségében természettudományi szakület tart.

— **Záró-ünnepély.** A kolozsvári felsőbb leányiskola önképző köre f. május hó 5-én, vasárnap, De Gerando Antonina igazgatónő névnapja alkalmából d. u. 3 órakor záróünnepélyt tart a redoute nagytérben igen változatos műsorral, melyet lapunk holnapi számában fogunk közölni.

— **A czirkuszban** ma este az Eltons-féle angol társaság is fellép, mely érdekes mutatványival Európa legnagyobb városai- ban tetszést keltett.

— **Közügyülés.** Kolozsvár város törvényhatósági bizottsága holnap délután közgyűlést tart. A közgyűlés nagyfontosságn tárgyakat van hivatva tárgyalni és azért kíváncsok, hogy a városatyák mentől nagyobb számmal jelenjenek meg.

— **Vámház építés Kolozsvárt.** Kolozsváron vámházat épített a város a nagy utcára végén. Az építés költsége 8587 frt 10 kr-ra van téve. Május 9-ig adhatók be a városhoz az írásbeli ajánlatok. A hirdetést az építési munkák elvégzésére lapunk közelebbi száma fogja közölni.

— **Igazságügyi kinevezések.**

Az igazságügyi miniszter Pap Adolf kézdívársárhelyi és Győrffy Antal székelndvárbeli, k. trszéki irodaigazgatókat jelenlegi alkalmazási helyükön a IX. fizetési osztály 3. fokozatába irodaigazgatókká nevezte ki.

— **Gyászír.** Karl József, kudsiri plébános meghalt.

— **Kossuth Ferenc és a vidéki társaságok.** Kossuth Ferencet ujabbra mint értesültünk a szarvasi 48-as és függetlenségi kör, a békési malomvégtized-beli II-ik függetlenségi és 48-as kör és ugyancsak a békési Ibranyitizedbéli I. függetlenségi diszelnökévé választotta.

— **Három falu lángokban.** Három nagy tűzvészről kaptunk egyszerre táviratot Marosvásárhelyről. Kedden éjjel fölgymújtották Csikfalva községben Nagy Zsigmond jómódú személyes gazda csűrös kertjét s a lángok nagy szélben néhány óra alatt egész utcasort okkupáltak. Tíz ház és huszonöt mellékhelyet hamvadt el rövid idő alatt. Nagy Zsigmond husz éves fia, meg egy legutóbb besorozott legény, a ki Nagy János házában volt alkalmazva, berohantak az égő pajtába, hogy a teheneiket elszabadítsák. Mialatt benn voltak, a pajta padlása beszakadt s a fiatal embereket az állatokkal együtt odatemette. Még éltek, a mikor kihúzták őket de néhány órai szenvedés után mindkettő meghalt, noha a nyáradszerdai körörsz azonnali ápolás alá vette a szerencsétleneket. Ott pusztult kilencz darab fejős tehén is. Az elhamvadt házak közt van a református papi ház, a mely a többivel együtt földig égett. Az összes mellékhelyeket elpusztultak. A község nagyrészenének szerencséje volt abban, hogy a szél iránya nem hosszabban, hanem keresztül találta a falut, ellenkező esetben egyetlen ház sem maradt volna a községben. A tüztől kborzasztó erőfeszítéssel dolgoztak. A mint a vész Csikfalván a legszélső házhoz érkezett, abban a pillanatban Nyárad-Szent-Anna község is kigyulladt. A katasztrófa első óráiban egy ház az összes gazdasági épületekkel a tűz marta-léka lett. Temérdek sertés égett oda. Még el sem oltották a szentannai tüzet, máris ujabb hír érkezik, hogy Nyárad-Szentmárton lángokban áll. A három falu félrevert harangjainak zugásával van telve a levegő, a melyet mérőföldre viszen az egyre fokozódó szélvész. Szekentartóban az egész községet komoly katasztrófa fenyegeti. A tűz még mindig tart.

— **A millenniumi emlékoszlopok.** A millenniumi ünnepélyre az ország hét történelmi nevezetesség helyén egymint: Pusztaszeren, Dévényen, Zemplénben, Brassóban, Munkácsban, Pannohalmán és a Nyitra melletti Ozorohgyen emlékoszlopokat fognak emelni. Az emlékek helyének kiszemelése céljából most van uton egy bizottság, mely Thaly Kálmán, Bereczik Gyula, Romy Béla és Karlovsky Bertalanból áll. E bizottság az elmúlt vasárnapon Pusztaszeren járt, a hol Vadnay Andor főispán és a Pallavicini örgrófi uradalom kezelőbiztjének kaulauzálása mellett kirándult az ugynevezett Árpád-halomhoz. Ezen vannak elszórvá egy száz éves kolostor-templom romjai is a melyekben az ötvenes években Rózsa Sándor czimborái tanyáztak. Egy hatalmas oldalfal

mondani expedíciónk lefolyását, később pedig egy nagy munkában összefoglaljuk vállalkozásunk összes eredményeit. Ugy osztjuk fel a munkát, hogy a történelmi részt Szádeczky meg én, a nyelvészeti részt Bálint Gábor, a régészeti részt pedig Wosinszky apát végzi. Munkatársaim valóságos lelkesedéssel indulnak velem együtt utra, melyet sok bátorsággal és reménytel teszek meg. Erős a bizodalom, hogy vállalkozásunk nem lesz meddő és hogy törekvéseinkkel a hazai tudományok becsületes szolgálatát teljesítünk....

Hasonló és nem hasonló.

REGÉNY.

M. E. Braddontól.

Két kötetben.

Fordította: Amica.

Első kötet.

XXIII.

A Terrasson.

(Folytatás.)

(65.)

— Igen és Helén pompásan találja magát azokkal a férfakkal, a kik sokkal figyelmesebbek és előzékenyebbek iránta, mint a milyen te vagy — férfakkal, a kik szívesen nézik, míg ő tánczol és nem unják a Rowban az oldala mellett le s fel ügetni. Például St.-Austell.

Valentin mogorva arcot csinált és felhuzta a vállait.

— Nem képezel rólam, hogy féltékeny tud tenni? — mondá. Én nem olyan féle ember vagyok. Az én feleségem annyi ólódolatot fogadhat el a többi férfaktól, a mennyi neki tetszik. De én tudom, hogy a szíve az enyém.

Valentin arab szolgájának odaadására emlekezve mosolygott; milyen boldog volt az egy nyájás szavára, s az öröm pirja borítottu el arcát egy-egy csókjára. De arról megfeledkezett, hogy ezen tapasztalatai a mult év-ből valók voltak. Ő teljesen el volt foglalva saját magával és a saját mulatságaival, hogy a felesége modorában beállott változat még csak észre se látta.

— Valentin én soha sem kételkedtem Helénnek az irántad való szeretetében; de azt gondolom, hogy a te társaságodból, figyelemből és gondoskodásodból egy kissé többet érdemelne. Ő sokkal fiatalabb és sokkal szebb, minthogy a londoni társaságban egyedül álljon.

— Ej, bolondság! Egy jó asszony mindig tud magára ügyelni. Csak a rosszszak van szüksége arra, hogy utánuk nézzenek.

Adrián hallgatott. Érezte, hogy már mondott annyit, a mennyit Valentinnek mondani lehetett; de volt valami a mit Devonshireba menetele előtt Helénnek meg szándékozott mondani.

Elutazása előtt való nap Adrián a Rowban lovagolt, hogy egy háts lovát próbáljon meg, melyet egy nappal előbb Tattersallban vásárolt. Korán ment ki és meg volt lepelve, midőn Helént a kensingtoni kapun látta egyedül bejönni, midőn a toronyórák kilenczet ütöttek.

— Helén, azt hallottam, hogy a mult éjjel két tánczestélybe készültél menni, tehát nem vártam, hogy ilyen jókor jöjj ki a háztól és találkozzam veled.

— Nem tudtam aludni — válaszolá Helén — és ezelszerűbbnek gondoltam a tömeg kijövele előtt végezni be a lovaglásomat.

A fiatal asszony arca hirtelen lángba borult midőn Adrián hozzá lovagolt, de a következő perczben nagyon halvány lett.

— Ugy nézel ki, mintha több szükséged

volna az alvási mint a korai lovaglásra, — mondá Adrián komolyan, a Helén viasszerű sápadtságán megjegyezve, de még inkább megjegyezve attól a remélettől, mit Helén nem tudott eltitkolni, midőn őt felismerte.

— Elhiszen azt, — válaszolá Helén könnyedén. A kotillont reggeli öt óráig tánczoltuk. Nem képzeltem, hogy te a parkban lovagolsz.

— Csak a tegnap délutáni vásárlásomért vagyok itten. Hogy tetszik a lovam? Helén műértőleg nézte meg a szép állatot.

— Nekem nagyon tetszik. Jó vadászlónak látszik.

— Milyen kár, hogy nekem csak a kocsi-ba fogva van reá szükségem — mondá Adrián némi keserűséggel, azon napokra emlékezve, midőn a jegyese azon sopánkodott, hogy ő nem volt sportsman. Sebaj édes Helén, majd az ősszel, midőn az apátságba jössz, lovagolhatsz rajta. Ugy-e hogy eljössz?

— Nem tudom.

— Helén, neked el kell jönni. El kell jönnöd hozzánk és az anyámmal maradnod s a londoni élet forgataga és fáradtsága után, a falusi levegőnek és egyhangúságnak jól ki kell nygnodni magadat. Semmi sem használ egy a világon, mint a teljes nyugalom egy csendes falusi házban. Szeptemberben és októberben Valentin lejön vadászni, és akkor te is vadászhatsz eleget. Az egyik Traducey kisasszonynak megmondom, hogy nézzen utánad. Ők minden reggel kint vannak.

— És aztán a lova nyaka felett közelebb hajolva hozzá, szelid komolysággal azt mon-dotta:

— Helén, ne feledd, hogy az apátság a te természetes otthonod, és férjed után anyám a te második természetes protektorod. A későbbi órájaid, vagy bármint bajban az az otthonod legyen, a te menhelyed. Sohase felelő

talomért odamenni, és sohase félj az anyám szeretetében bízni.

— Adrián, te nagyon jó vagy. És Lady Belfield a legkedvesebb asszony a világon. — Természetes, hogy örömmel megyek az apátságba, ha Valentin elviszen magával és én tudom, hogy ő szívesen megy oda vadász- tért, válassz olá Helén sietve, és Adrián azt gondolta, hogy zavartodottan, és nem olyan modorral, mint a kinek a lelke nyugodt.

— A te lovad nemesebb fajból való, mint az enyém — mondá Adrián, hogy a társalgás tárgyát megváltoztassa. Gyönyörű állat. Hol vettél Valentin?

— Ez a ló a Tattersallban volt véve. És nem Valentin választotta. Beeching ur — vagy Lord St. Austell vette meg — de nem tudom bizonyosan, hogy melyik. Mind a ket- ten jól értenek hozzá.

— Kétszegtelenül. De természetes, hogy Valentin fizette meg a ló árát?

— Természetesen — válaszolá Helén, e kérdésre félig pirulva. Ki fizette volna más mint ő?

— Jó sokat adhatott érte?

— Nem; ez a ló jó vásár volt. Midőn Valentin arra kért, hogy vegyen nekem egy lovat, azt mondta, hogy csak hatvan aranyat ad reá — ő csak ennyit adhatott — és én azt gondolom, hogy Raviolit annyitért vették.

— Akkor valami baja van. Remélem, hogy nem veszedelmes állat.

— Veszedelmes? — Oh nem legkevésbé sem. Ő jó természetű tökéletes jószág.

— Nem ijedős?

— Nem ez egy cseppet sem.

— Akkor gratulálok neked a lovadhoz. Akárki azt hinné, hogy legalább is három száz aranyat érőn lovagolsz. Én szinte két

szép és jó mint a tied. Ah, itt jön St. Austell. A mult éjjel ő is tánczolt a kotillono- tokban?

Igen.

Lord St. Austell a legfesztelebb modorban találkozott velük. Ő is álmátlan- ságról panaszkodott

— Ezek a késői mulatságok megölnek bennünket — mondá. Az ember elveszti az álmát. Egy vagy két hónapra Skothonba vagy Irlandba kell mennem egy vizgyógyászhoz, hogy összeszedjem magamat mielőtt telelni a keletre mennék.

— Nem hittem volna rólad, hogy te ily korán jöjj ki — mondá Adrián.

— Nem hitted volna? Oh, biztosítalak róla, hogy én jobb vagyok mint a hirem. Én gyűlölöm a Rowt, midőn tele van nép- pel és a zenekar huzza, unom a fecsegést, zajt és az egész bolondságot. Jó napot.

Köszönt Helénnek és tovább ment, mint ha a korai lovaglással nem lett volna más szándéka, mint egészségi szempontból a sza- badba kijönni; Adrián és a társa nem látták többé.

Még egy óráig lovagoltak le s fel, Ad- rián az új lova lépését próbálva, aztán haza kísért Helént egész a házuk ajtajáig, hol egy lovász várakozott reá; és ottan elváltak.

— Helén, anyám és én holnap reggel megyünk vissza Devonshirebe. Ugy-e nem felejtél el?

(Folytatása köv.)

áll még épen ebből a kolostorból, a többi rész romokban hever. A bizottság elhatározta, hogy az emlékoszlopot a templom-rom legmagasabbán fekvő részére emelteti. Tekintettel pedig arra, hogy az első országgyűlést itt tartották, Pustaszteren a többi emlékoszloptól eltérőleg monumentálisabb építményt állítanak fel, a melyet egy kápolna, fog ábrázolni görögös ékítményekkel s oszlopokkal. A halmozott örgróf Pallavicini teljesen átengedi az emlékjelnek.

— **A király a tisztek asztalánál.** A király tudvalegyőleg pár nap múlva Pórába megy. Ez alkalomból az ott állomásozó 97-ik Waldstätten tábornagynak nevével viselő ezred tisztikara meghívta őt a tiszti asztalhoz. A király elfogadta a meghívást, de azzal a kikötéssel, hogy a menő asztalhoz, a mi rendesen szokott lenni. A tisztek öröme határtalan, annál is inkább, mert ez az első alkalom, hogy a király valamelyik ezredet azzal tüntette ki, hogy kántinájában ebédel. Az eddigi megállapodás szerint a király május 11-én, délután egy órakor vesz részt a tisztek ebédjén. Az ebéden a hadnagytól kezdve minden tiszt jelen lesz, sőt néhány idegen fegyvernembeli tiszt is, mint vendég.

— **Az oláh propaganda ellen.** A belügyminiszter, mint értesítést, legújabbán egész sorát tiltotta ki az ország területéről azoknak a zugförmérvényeknek, a melyeket államellenes tendenciákkal a külföldről igyekeznek hozni becsempészni. Ezek a nyomtatványok, a melyek részben újság, részben röpirat, sőt legújában államellenes zenemű alakjában jelentkeznek, a következők: Il don Chisciotte de Roma és La Rissossa című olasz lapok; Jorunalul Roman, Viata, Jiul és Gagetta Poporulni című oláh lapok; Die rumänische Frage in Siebentbürgen und Ungarn című berlini röpirat és végre a Marsul Ligei Romane című Bukarestben megjelent zenemű. A kitiltás alapján a kereskedelmi miniszter már intézkedett is, hogy ezektől a nyomtatványoktól Magyarország területére megvonják a posta szállítási kedvezményét.

— **A rák gyógyítása.** Párisból mint írják az orvosi akadémiában tegnap Richet és Hericourt orvosok jelentést tettek a rákbetegség gyógyításának eredményéről. Ez a két orvos már hosszabb idő óta foglalkozott oly gyógyszer előállításával, a melylyel a rákbetegség volna kiírható. Be is mutattak két embert, a kik a nevezett orvosok által fölállított szerummal kezeltetvén, a rákbetegségből kigyógyultak. Ezt a szerumot Richet és Hericourt orvosok akként készítették, hogy rákmérget fecskendeztek be kutyákba és azután ezeket a kutyákat véreből hosszas művelet után gyógyító erejű szerumot nyertek.

— **A szerelem bolondja.** Kecskemétri írák lapunknak: Vasárnap hajnalban valami Garzó Pál nevű földműves meggyilkolta öv. Somogyi Józsefné és ennek 12 éves fiát, aztán pedig magát agyonlőtte.

Az eset részletei pedig a következők: Garzó Pál földműves egy udvarban lakott öv. Somogyi Józsefné napzármas-asszony. Garzó szemet vetett a még mindig csinos asszonyra és utána adta magát egészen; még az iszákosságról is kezdett leszokni csak hogy az asszony szerelmét kinyerje. Az öv, ugy látszik, nem is idegenkedett tőle. Vasárnap hajnalban lövések zaja riasztotta fel a házbelieket. Gyors egymásutánban hét lövés hangzott el, mikor azok az övgye ablakára siettek, az óriási löpőfüstön kívül egyebet nem látak odabent. Mikor a lakás ajtaját betörték, ott fektett a szobában vérebén fetengve az övgye és fia s széltől agygyal, holtan a gyilkos Garzó Pál. A gyilkos három lövést tett az asszonyra, melyek közül egy a karját roncsolta szét, másik kettő a jobb szemét s a golyó a fejben maradt s még egy lövést ízelgett reá, ez azonban nem talált. Ekkor maga ellen fordította a fegyvert de a lövés nem találván, újból megtöltötte a hat lövetű revolvert s ekkor egyetlen lövéssel szétlöcskösöztette a koponyáját. A rendőrség még elég jókor érkezett, hogy az asszonyt hihallgathassa. Az asszony előadta, hogy a gyilkos rimánkodva kérte, hogy engedje be, hadd bucsúzzék el tőle s odabent egyszerre kitört rajta az örület, az ajtóbezárt s e szavakkal: Hát halj meg te is, meg a fiad is, ha nem leszel az enyém! kikapta kabátja zsebéből a revolvert s rá lött. Az eset Kecskeméten nagy feltűnést keltett. A gyilkos hulláját felboncolták s csakugyan megállapították a nagyfokú delirium tremens, mely már örületbe hajlott át. A szerencsétlen áldozatok, az öv és fia életéhez pedig nincs remény.

— **A papi hivatás áldozata.** Pár év előtt sokat írtak arról a szenzációs esetről, hogy Franciaországban egy kath. pap megölt s kirabolt egy hölgyet. Azt a szerencsétlen papot elathosszig tartó kényszer munkára ítélték és Uj-Kaledóniába deportáltatták. Az elítélt nem volt más, mint Dint Dumoulin abbé, aixi megyebeli áldozópap. Egy szó megmenthette volna a fegyházról, a szegényről: nem mondotta, mivel a gyónási pecsét ezt tiltja. Nem rég halt meg az igazi gyilkos: a vádlott papnak sekrestyéje. A bűnös halálos ágyán négy tanu előtt bevallotta rablógyilkosságát s kijelenté, hogy a gyilkosság napján a plébánosnak gyönt, hogy ily módon ne vezesse a csendőrséget az igazi tettes nyomára. A nemeslelkű pap több éven át viselte a fegyház kínjait s a rablógyilkosság szegényét meg az igazi gyilkos vallomása még nem hozta ki a bűnről.

neki a szabadságot és a törvényszék ki nem jelentette, hogy Dumoulin abbé igazságtalanul ítélte el.

— **Halálra ítélt rablógyilkos.** Az eszéki törvényszék két napi tárgyalás után kedden hirdette ki az ítéletet Wojvodics Tamás, Peruska Lajos és Janes Ferencz rablógyilkosok ügyében. A gyilkos napszamosok mult év augusztus 12-én Scheibert korcsmárosat Gacisteban megtámadták, a gyermekét védő feleségét meggyilkolták és a korcsmárosnál talált 487 frtot is elrabolták. A törvényszék Wojvodics Tamást halálra, két társát pedig egyenkint 18 évi börtönrre ítélte.

— **Freytag Gusztáv meghalt.** A modern német irodalom egyik legkiválóbb alakja, Freytag Gusztáv, kedden este 10 órakor Wiesbadenben meghalt. Körülbelül 8 nap előtt tüdőgyulladásba esett. Ez és szív-baja, mely a körlefolyást siettetve, okozták halálát. A beteg már tegnap délelőtt nagyon rosszul volt s az orvosok mesterséges uton iparkodtak életét rövid időre meghosszabbítani de sikertelenül. Este 10 órakor hosszas haláltusa után elszenderült.

— **A szívverés.** Egészséges embernek a szíve 24 óra alatt 100,000-szer ver, 1 óra alatt 4167-szer s percenként 70-szer. Négy esztendő alatt 146,000,000-szor ver a szívünk s negyven esztendő alatt 1.461,000,000-szer. Megjegyzendő azonban, hogy a gyermekeknek gyorsabb a szívverése, mint a felnőtteknek.

A létért való küzdelem.

— Először a nemzeti színházban. —

Afféle hosszú bevezetéssel kezdődik Daudet Alfonsnak fenti legújabb drámája, mely a regényekben rendszerint átfordít az olvasó, hogy azonnal az érdekesítő részekhez jusson.

A tegnapi színházi közönség is szeretett volna átfordítani ezen hosszú bevezetésen a következő jelenetekre, melyeknek — a darab minden gyengéje mellett is — rendkívül érdekesítő voltát letagadni nem lehet.

A színműnek hat képben felaprózott meseje nagyon vázlatosnak a következők:

Mária Antonia hercegnő (Hunyady Margit) megszerette építészt, Astier Pált (Góth Sándor) és nőül ment hozzá. A nagy hódító Astier, ki egyéniségének ezen tulajdonát nemcsak szerelmi kalandokban szereti érvényesíteni, mint az igazi Don Juanok, hanem e mellett rafinírozott párti-vadász is, a hercegnő kezével nemcsak nagy módba, de előkelő állásba is jut: államtitkárrá nevezik ki. Beletalálja magát az új helyzetbe, s a hercegnő pénzét három év alatt elveri, birtokait pedig akkora adóssággal terheli meg, hogy azok mielőbb árverezésre fognak jutni.

A pénz fogytával természetesen megfoghatkozott Astiernek szerelme is a hercegnő iránt, kitől most már mindenáron válni akar, hogy újabb gazdag pártihoz jusson.

Szerelmi kalandja van Vaillant postatisztnak (Szentgyörgyi) leányával, Lidivel (Salamon Katinka), a kit szerető vőlegényétől (Pintér) elcsábított és atyjának tudtán kívül meggyalázott: azonban a nagy párti-vadász Astiernek esze ágában sincs az őt odaadással szerető, de szegény sorsu Lidit otárhöz vezetni, hanem a gazdag De Lesny Eszter (K. Gerő Lina) kezére vágyik, a kinek szintén megzavarta az esztét.

Csak hogy nagy akadály áll ezen házasságnak útjába: a hercegnő nem akar válni semmi áron. Astier minden erejét latba veti, hogy válásra bírja, s midőn ez hajthatatlan marad, mérget kever a hercegnő poharába. A hercegnő azonban idejekorán észre veszi férjének gyilkos szándékát, s ekkor a már anyává lett nő, hogy gyermekét megkímélje a gyalázattól, megbocsát a gyermek atyjának, kitől most már válni is kész.

Meg is történik az elválás s már Astiernek De Lesny Eszterrel való házassága is közeledik, midőn egy váratlan fordulat megzavarja Astier szerencséjének kalkuláit. Lidi u. i. kit Astier elcsábított, meggyalázott, aztán hűtlenül elhagyott: bánatában elsorvad és idő előtt elhal. Atyja Vaillant most tudja meg, hogy tulajdonkép Astier aljas üzelmé volt korai halálának okozója. Vaillant bosszút forral s egy kedvező pillanatban Astier orvul lelvi.

Ezzel végződik a darab, mely mindenestre genialis ember műve, de nem genialis mű, főképen pedig mint drámának sok fogyatkozása van. A regényíró Daudet összes jeles tulajdonai érvényesülnek a darabban, de a drámairow jeles tulajdonából csak az ügyes dialogot említhetni meg.

A regényíróra vet világot a bonyodalom mesteri szövése, az érdeklődésünket lekötő és ellentétes alakoknak szembeállításai, a váratlan helyzeteknek csattanósága stb.

ötletekkel, melyek ha nem is nagyon mélyek s nem is mindig igazak, de mindig szellemesek.

Mindezek a regényíró jeles tulajdonai, melyek annyit legalább is eredményeznek, hogy hosszalmas volta mellett is mindvégig érdeklődéssel kísérjük darab menetét. Csak hogy ama tulajdonok még sem kölcsönözhetnek drámai értéket a darabnak. Mert a cselekvény szegényes; az egyes lelki tünetek nem előtűnk a színpadon fejlenek ki, csak a színpad háta mögött előállott érdekesítő helyzetek vannak szemünk elé állítva. S azért bármily érdeklődéssel kísérjük is első alkalommal a darabot, kétszer senkinek sem lesz kedve végig nézni. Épeu úgy vagyunk vele mint valami szellemesen megírt regénnyel: egyszer szívesen megolvassuk, de még egyszer átanulmányozni nem tartjuk sem érdemesnek, sem élvezetesnek.

A darab egyes alakjai ügyes kézzel, de kevés igazsággal és valószínűséggel vannak megalkotva. A főalaknak, Astiernek alakja legelhibázottabb. Lehet valaki kitűnő hódító, de hogy egy személyben valaki egy részt nagy kalandhős, pénzsovár párti-vadász, továbbá aljas csábító, s végül alattomos gyilkos is legyen: ilyen alakot nem igen ismerünk az életben.

A darab párbeszédeiben néhány filozófiai tételről is van szó; de a darab cselekvénye valami filozófiai tételnek alapjául nem szolgál, s egyáltalán nem fejezi ki a műnek hangzatos címét, a mely talán hibásan is van fordítva, a mint hogy az egész fordítás meglehetősen gyenge és magyartalan.

Az előadás, bár nem volt készületlen, nem tartozott a jobbák közé. Góth Sándor és Salamón Katinka ambiciózóval játszottak ugyan, de játékuk még is sok kívánnivalót hagyott fenn. Pintér Imre a jól megírt, de nem neki való szerepből alig tudott valamit csinálni. Ellenben igen kitűnő és jellemzetes alakítást nyújtott Szentgyörgyi István.

Főképen pedig Hunyady Margit alakítása teljes művészi magaslapon állott, mint töle már megszoktuk. Fájdalmában, szerelmében, reménytelenségében, bosszújában és végül lemondásában annyi természetes és női vonás volt, minőt csak Hunyady Margit tud kifejezni a mi színésznőink között. Az ő tulajdonjétékára ment a darab, s ez is hozzájárult abhoz, hogy a közönség zsufozásig megtöltötte a színházat. Hunyady Margitot a színpadon való megjelenésekor kitűnő elismeréssel, tapssal éljenezéssel fogadta a nagy számu közönség, s a művésznőnek nagy babérkoszorút s két szép csokrot nyújtottak fel; s azután is még igen sokszor tagsolták és éljeneztek színházunknak kitűnő tragikáját.

r-s.

KÖZGAZDASÁG.

Az új pénzintézet első negyedéve.

A „Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank” részvénytársaságnak folyó évi április hó 28-án megtartott igazgatószáki ülésén bemutatott az ezen intézet első negyedévi működését feltűntető, s márczius 31-iki zárlattal egybeállított nyersmétel, melynek állásáról következőkben értesülünk:

Részvénytőke 600.000 frt. Tartalék-alap 45.505 frt. Külön tartalék-alap 148.296 frt. Nyugdíj-alap 118.037 frt. Takarékbetét-könyvecskére 5.007.938 frt. Takarékbetét-pénztárjegyekre 182.375 frt.

Részvényesek tartozása 76.794 frt. Váltó állomány 2.108.308 frt. Jelzálog-kölcsönök 1.754.247 frt. Jelzálogos törlesztési kölcsönök 512.711 frt. Kötvény- és lombárd-kölcsön 102.500 frt. Kölcsönök kézi-zálogra 109.419 frt.

LEGÚJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti táviratai.)

Országgyűlés.

Budapest, május 2.

A képviselőház tegnapi ülésére a karzatok fele részben munkásokkal, fele részben érdeklődőintelligens közönséggel telt meg. Egy csomó interpellációra készült a miniszterek felelni.

Az interpellációra adott válaszok közül érdekes volt az, a melyet Perczel adott Hollónak a Kossuth Ferencz czeplédi választói joga felől. Azzal felelt, hogy ugy is döntött már ebben a kérdésben a kuria, ugy is megválasztották már Kossuth Ferenczet, sohse firtassák hát ezt a dolgot, ugy se aktualis.

Holló Lajos jól megfelelt. Igaz, hogy nem aktualis, de alkotmányértéket volt az a czeplédi história, s az ilyet elvi szempontból még most se tűrhetjük el, habár Kossuth Ferencz meg is van választva.

Persze a Ház jobb oldala elfogadta a miniszter választást.

Érdekes volt Perczel válasza a vármegyei és járási igazgatási ügyekről. Válasza szövege:

nyen, hogy a kormány valami befolyást gyakorolna a tisztújításokra s utoljára még szemrehányást tett Helfinek, hogy „meggyanusi-totta a megyei tisztikart.”

Holló Lajos erre is kimutatta, hogy milyen alap nélkül való a miniszter beszéde s a választ nem fogadta el.

A többség azonban — mit tehetett egyebet — ezt is elfogadta.

A többi interpelláció nem volt valami fontos. Ellenben igenis fontos volt a Bánffy felelete a Meszlény és Apponyi udvartartási interpellációjára.

Bánffy már az ülés eleje óta drukkolt, hogy mint fogadják válaszáat. Az ellenzék gunyos kiáltással fogadta, mikor felállt.

— Most megfeleltetik! — kiabálták.

A miniszterelnök előadta, hogy mióta foglalkozik már a ház az udvartartással. Már Orczy is foglalkozott vele, Szapáry is, Wekerle is és most — ő is. Ő azonban kijelenti, hogy egészen előde álláspontján áll, vagyis: A kormány gondolkozik róla, hogy Magyarországon az udvar állandóan képviselve legyen. (Nagy mozgás.) Minden egyéb hír, a mi a hírlapokban van, hogy t. i. már tétetett ebben a dologban valami lépés, valótlán, mert hisz az udvartartás ő Felsége jogaihoz tartozik. (Nagy nevetés balról.)

Meszlényi Lajos rögtön megfelelt a miniszterelnöknek. Szégyennek mondta, hogy a magyar miniszterelnök a magyar képviselőházban ilyet mondhat. Mi független ország vagyunk, nekünk nem kell közös udvartartás, mint magyar ember nem fogadhatja el a választ.

Apponyi éles gunnyal támadt Bánffynak. Először is arra a sajtáságos helyzetre mutatott, hogy a miniszterelnökkel szemben — kénytelen Wekerlét megvédeni. Wekerle ugyanis nem azt állította, hogy Magyarországon az udvar állandó képviseltetéséről gondoskodik, hanem azt, hogy a kormány gondoskodik, hogy Magyarországon a közjogi állás az udvar külső megjelenésében is kifejezésre juttatattatnék.

De a mit Bánffy akar, az az, a mire minden magyar azt mondhatja: inkább semmi, mint ilyet! Ha a bécsi urak a kormánytól nem hallják ezt, hát legalább megmondják nek, ilyen uton, hadd tudják meg, hogy az ilyen udvartartást a nemzet méltósága megalázásának tartanak. (Zajos tetszés balról.)

Bánffy egyik válasza se felelt s a jobb oldalt — hoch! — kiáltásaiban — elfogadta a választ.

Két interpelláció következett ezután. Serbán Miklós a fogarasmegyei h. é. vasutak részére történt kisajátítási visszaélések miatt interpellált.

Terényi Lajos (kormánypárti) pedig Agliárdi nunczius magyarországi látogatásáról. Ez az interpelláció még volt rendelve — Bánffytól. Terényi Agliárdi látogatásában, beszédeiben a magyar belügyekre való avatkozást lát, mert úgy látszik, hogy a nunczius a polgári házasság revizióját sürgetőket támogatja. Kéri a kormányt, hogy mily állást foglal el ezzel szemben, csillapítsa le a nyugtalanságot. (Óriási derűtlenség.)

Bánffy az ellenzék zajgása, kacagása közt kijelentette, hogy a nunczius túllépte hatáskörét, mert a lelki dolgokban a pápát Magyarországon egyedül a primás helyettesíti. Kijelenti, hogy a mit a kormány e kérdésben vall, azt a külügyminiszter is vallja. (Ez utóbbi annyit jelent, hogy Agliárdi megy. Azért a jobboldal zajosan megtapsolta Bánffyt.)

Budapest, május 2.

A képviselőház mai ülésén a szokásos 30 napi fenntartással igazolták Nyitrán megválasztott Janics József képviselőt.

A napirenden a beszállásolási törvényjavaslat állott, melyet Münnich Aurél előadó ismertetett. A javaslat ellen Tóth János, mellette Bolgár Ferencz és báró Fejérvári honvédelmi miniszter szözlottak. A többség a javaslatot elfogadta.

A méltóságos Ház.

A főreudiház is tartott ma ülést, melyen Vay Béla báró elnökölt. Napirenden volt a törvényes kamatláb leszállításáról szóló törvényjavaslat.

Zichy Nándor gróf hevesen kikelt a közigazgatási közegek ellen, kik polgárokat választási szabadságuktól megfosztották.

Elnök utólagosan figyelmeztette a grófot, hogy ez nem tartozott a tárgyhöz.

Perczel Deszö belügyminiszter konkrét adatokat követelt, s kérte a grófot, hogy mig ilyenekről nem tud, ne vádaskodjék. Ezután a javaslatot elfogadta.

Számos, még napirenden levő tárgy közül csak a R á b a - s z a b á l y o z á s r ó l szóló törvényjavaslatnál volt vita. Ellene szözlottak gróf Zichy Nándor, gr. Szapáry István és br. Vécsey József; mellette Rádó Kálmán és gr. Festetich Andor földművelési miniszter.

A többség a javaslatot elfogadta.

Május 1. Budapesten.

Budapest, május 2.

A fővárosban május 1-je csendes volt. Minden zaj nélkül folyt le a munkások napja.

Ujpesti zavargások.

Uj-Pest, május 2.

Itten a rendőrség megtámadta a kivonuló munkásokat azért, mert zászlójukat a rendőrség felszólítására nem akarták odaadni.

E miatt a rendőrség és munkások között **verekedés keletkezett.**

Egy munkás **életveszélyesen** megsebesült.

A rendőrség a munkásokat **szétkergette.**

A munkások ekkor megkerülve az országutat Rákos-Palotának tartottak. Utközben két rendőrszertartót találtak.

Nagy tulerővel megrohanták a rendőröket. Véres verekedés fejlődött ki.

Két rendőr vérében fekvve **élet-halál között**, sebekkel borítva maradt a küzdő téren.

A rendőrök többi része súlyos sebeket és ütéseket kapott.

A munkások között tömérdek sebesülés történt.

A zavargásra a rendőrség rögtön lovas-rendőröket küldött a zavargó munkások szétverette.

Kiállítás.

Budapest, május 2.

Az ezredéves kiállítás egészségügyi osztálya elhatározta, hogy a kiállításon gyermek-pavillont emel. A védnökségre Klotild főhercegné asszonyt kérték föl, a ki azt szíves készséggel el is fogadta.

Gavallér kocsisók.

Budapest, május 2.

A párisi omnibusz sztrájk több francia előkelő gavallérban azt a gondolatot ébresztette, hogy pompás dolog lesz fölcsapni omnibusz kocsisnak; ajánlkozott tömegesen, de a párisi omnibusz vállalat igazgatósága noha rendkívül udvarias, de tagadó választ adott. Csak Galjárnak, egyik ismert párisi sportsmennek sikerült magát föltétetni egy napra, és ezen a napon a gavallér kocsis nagy passzióval hajtotta az óriási járművet.

Natália otthon.

Budapest, május 2.

Natália szerb királyné f. hó 10-én érkezik meg Belgrádba. Az anya királyné fogadtatására nagyszertű előkészületeket tesznek a szerb fővárosban. Az állomást és a várost fellebogarozzák virágokkal és zöld galyakkal és az utcák zárló díszben fognak uszni. A királynét a perronon Sándor király fogadja, az egész kabinet, képviselők, udvari és állami méltóságok élén, ugy szintén jelen lesz az egész tisztikar. A királyné leghűbb emberei különvonaton egész Budapestig eléje fognak utazni.

Uj-pest—rákosi áldozatok.

Uj-Pest, május 2.

A munkások által rendezett verekedésnek áldozata lesz.

A két rendőr a kiket oly súlyosan megvertek a munkások, **haldoklik.**

Május 1-je a külföldön.

Budapest, május 2.

Május 1-je egész Európában csendben folyt le. Zavargások híre a délutáni órákig sehonnán sem érkezett. Csak Uj-Pesten folyt vér.

Uj-Pest rákosi palotai vereségek.

Budapest, május 2.

Az Uj-Pest-rákosi palotai verekedés tegnap d. u. 5 óra után történt.

Budapestben lapok nem jelentek meg. E miatt csak ma d. e. jött köz tudomásra a fővárosban az eset hire.

Felelős szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segéd-szerkesztő és kiadó lap tulajdonos:

MAJTHY MIHÁLY.

H I R D E T É S E K.

Hirdetmény.

Ezennel közhirrre tétetik, hogy a Kolozsvár szab. kir. város (Kolozs-Monostor VI. ker.) területén lévő és Kolozs-Monostor volt urbéresei tulajdonát képező **egy tábla erdő** (20 hold) folyó évi május hó 5-én csertermelésre a legtöbbet ígérőnek el fog árvereztetni.

Az árverezés a kolozsmonostori gör. kath. iskola helyiségében d. u. 2 órákor fog megtartatni.

A volt urbéresei nevében:

302. (1—1)

Kiorán Szimion,
mint megbízott.

Sz. 5493—1895.

303. (1—1)

Árlejtés utca-öntözésre.

Kolozsvár főbb utcáinak és tereinek az 1895—1897. három évi tavaszi és nyári időszakokban leendő öntözésére ezennel árlejtés hirdettetik.

Felhívtnak vállalkozni kívánók, hogy zárt írásbeli ajánlataikat **f. évi május hó 8-áig** a városi tanácshoz címezve adják be. Az ajánlatban a négy havi időszakra igényelt munkadíj 5%-a melléklendő bántpénz képpen, annak kijelentésével, hogy ajánlattevő az árlejtési és szerződési feltételeket ismeri és magát azoknak aláveti.

Az ajánlatok fölött a városi képviselő bizottság közgyűlése határoz.

Az árlejtési és szerződési feltételek a tanács 7. számú irodájában megtekinthetők.

Kolozsvár szab. kir. város Tanácsa 1895. évi április hó 30-án tartott üléséből.

Albach Géza,
polgármester.

Sz. 6687—1895.

293. (3—3)

Árlejtési hirdetmény.

Ezennel közhirrre teszem, hogy Kolozsvármegye alább felsorolt törvényhatósági utcsortjain az 1895. és 1896. években szükséges földmunka, kavics- és kőszállítás, valamint hidak építése és javítása a legjutányosabb ajánlattevőnek ki fognak adatni.

Vállalkozni szándékozók értesítettnek, hogy a csoportonként részletezett kimutatásokat a II-ik aljegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetik és arról másolatokat vehetnek. Együttal felhívtnak, hogy az általuk megszabott árak 5% bántpénzzel ellátott írásbeli ajánlataikat **folyó évi május hó 10. déli 12 óráig** hozzám adják be; a borítékon megjegyezve, hogy az ajánlat mely csoport és mily munkanemre vonatkozik. A később beérkező ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Pályázni lehet az egynemű munkák egyes vagy összes csoportjaira; előnyben azonban az fog részesítettetni, ki az összes munkálatokra legjutányosabb ajánlatot tesz.

A csoportok következők:

I. csoport. B-Hunyad-n.-kalotai, B-Hunyad-hidalmási, Kolozsvár-zilahai, Jegenye-fürdői és Egeres-középlaki.

II. csoport. Választ-hidalmási, Kolozsvár-pánczélecehi, Sz.-Lóna-borrévi, Bonczhida-kályáni, Apahida-kolozsi és Hidalmás-örmezői.

III. csoport. O.-Gyères-méhesi, Gyeke-p.-kamarási, Teke-szilvási, Báld-budatelti, Teke-szt.-mihálytelki, M.-Domb-rücsi és M.-Király-falva-m.-szt.-mártoni.

Kolozsvármegye alispánjától.

Kolozsvárt, 1895. évi április hó 26-án.

Gyarmathy Miklós,
alispán.

EGY KERESKEDŐ SEGÉD

azonnal fölvetetik

KARÁCSONYI SIMON

fűszer- és vasüzletében

ORADNÁN.

305. (1—1)

Egy Wiese-féle használt, de kitűnő karban levő Wertheim-szekrény

eladó.

Megtekinthető a Biasini-szállodában.

283. (3—3)

POSZLER ÉS TÁRSA

LEGNAGYOBB KÉZMŰ- ÉS DIVATÁRU RAKTARA,
Kolozsvárt, Hungária-szálloda alatt.

Ismét eladók részére raktárunk nagybani eladással van összekötve, s azon előnyös helyzetben vagyunk, hogy kisebb bevásárlásoknál méter és darabonként hasonló olcsó árakban szolgálhatjuk ki áruinkat.

Szabott árak! — Azonnali fizetés!
vagy utánvétel mellett küldve:

Creton Woal	22 krtól feljebb.	Olajos paplan	1-80 feljebb.
Batis, Mouslin	36 " "	Szőratlas paplan	4-20 "
Atlas Satten	50 " "	Selyem paplan	7-20 "
Ször kelme	28 " "	Tengerifü matrác	3- " "
Ternó kelme	60 " "	Ször matrác	11- " "
Csipe függöny	16 " "	Selyem napernyő	1-65 "
Futó szőnyeg	18 " "	Esőernyő	—95 "
Chiffon vászon	18 " "	Nagyszőnyeg asztal alá	2-40 "
Alföldi vászon	18 " "	Lenvászon 30 rőf	4-50 "

2 darab Tunis Függöny egy ablakra . 1-60 } minden színben.
3 " Tunis ágy- és asztalterítő . 2-90 }

Turista ingek, nyakkendők, gallér és kézelők, himzések, csipkék, szallagok, keztyűk, minden rangu női- és férfi-czipók, harisnyák, miderek és minden rövid árukból

NAGY VÁLASZTÉK.

288. (3—10)

Mi az a PURINAL?

PURINAL
PURINAL
PURINAL
PURINAL
PURINAL
PURINAL

a legjobb és legbiztosabb ruhatisztító szer, mely a ruhákban lévő összes tisztálanságokat biztosan eltünteti; — miért is a

legjobban ajánlható mind azoknak, kiknek eddig ruháik tisztántartása jelentékeny költséget okozott, mivel a

számtalan esetben lett kipróbálva, és jósága mindenki által elismertett. A

vásárlásánál, tekintve, hogy számtalan tisztító szer létezik, kérjük mindig cégünkkel ellátott

—t kérni, s csakis ilyent elfogadni, mivel a ruhák tisztáltságnál csakis a Purinal nyújt biztos sikert.

kapható minden előkelőbb üzlet és gyógyszerárakban.

Üvegje csak 25 kr.

Főszékhelyi raktár:

VOJTEK ÉS WEISZ ARADON
gyógyszerár-üzlet.

Kolozsvárt kapható: Burger Frigyes, Weick József, Csiky I., Bartsay M. és Kónya Sándor keresk. uraknál. 250. (7—30)

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE,

Budapest, Alkotmány-utca 31. szám.

172. (21—50)

A szövethetkezeti célja: I. Olcsó közvetítés gazdas. felszerelési és fogyasztási cikkek beszerzésénél, II. Mezői gazd. termények legelőnyösebb értékesítésénél, III. Hitelnyújtás a tagok részére.

Üzleti berendezés.

Sürgőnyozim: Mezőgazdák, Budapest.
Hiv. órá 1/2-9—1-ig és 2—5-ig.
Áruraktár címe: M. Á. V. nyugati pályaudvarán lévő közraktári vállalat XX. számú raktár.

Adriance, Platt & Co.
new-yorki gyáros
Kizárólagos képviselősege
arató- és kaszázó gépekre.

V. VERMOREL eredeti
„ECLAIR“
permetezőinek
„Kizárólagos képviselősege.“

Bánki-Csonka szabadalmazott
1, 2 és 4 lóerejű gazdasági
Petroleummotorok
képviselesége.

Bergedorfi vasgyár világhírt
„Alfa“ lefűtőző
és egyéb tejjgazdasági gépeinek
„Kizárólagos képviselősege.“

EGY PAPIR-ÜZLET ÉS GYORSSAJTÓ NYOMDA

— ELADÓ. — 290. (2—3)

Czím a kiadóhivatalban.

Eladó házas-telek.

Széchenyi-tér 26. számú

házas-telek,

mely áll: **5 szoba, 2 konyha** és egy jó forgalmu fűszer-üzletből, más vállalat miatt előnyös feltételekkel, szabad kézből eladó.

Értekezhetni ugyanott. 297. (2—5)

Elv: Nagy forgalom, csekély haszon!

ÜZLET MEGNYITÁSA

a nagyszabesi posztó-, flanel-, moldon- és divatárú-gyárnak,
— fiatal erdő 10. házszám alatt. —

Éremezve: Budapest, Deesen, Pécs, Nagy-Szebenben, Székes-Fehérvárt, Szabadkán, Bécsben, Aradon, Temesvárt.

Ezennel van szerencsém úgy a n. é. városi, mint vidéki közönségnek szíves tudomására adni, hogy a helybeli piacon,

fűtér 9. házszám alatt (Brukenthal-féle palota mellett) egy a jelenkor minden igényeinek megfelelő

gyári raktárt

nyitottam.

Kezessek tisztá gypaju posztók, flanelek, moldonok, férfi divat-kelmék, ugyszintén női esőköpeny-szövetek, utazó plaidek és katona-posztók kiszolgáltatásáról, mint saját gyártmányaimról.

Ugyszintén dus választékot tartok raktáromon külföldi posztókban, ugymint teke-asztal és különböző szegély-posztók stb. stb. Cheviot és Kamgaren szövetekből.

Midőn a n. é. közönséget lehető olcsó árak mellett, nagyban mint kicsinyben, hiteles és pontos kiszolgálásról biztositom, magamat igen becses pártfogásába ajánlván, maradtam

kiváló tisztelettel

219. (10—10) **SCHOLZ ADOLF,**
posztó-gyáros, (Nagy-Szeben, fűtér 9. sz.)

Minták kívánságra ingyen és bérmentve.

Több mint 50 év óta sikerrel használtatik!

Szeplőket s májfoltokat, valamint az összes Bőrtisztítatlanságokat eltávolít biztosan az

Eszéki Spitzer-kenőcs

és az

Eszéki Salvator szappan.

Valódi minőségben csak a

DIENES C. J.-féle gyógyszerárban

ESZÉKEN, felsőváros.

Egy tégely valódi Spitzer-kenőcs 35 kr. — Egy üveg valódi Spitzer mosdóviz 40 kr. — Egy darab valódi Salvator-szappan 50 kr. — Egy doboz valódi lyoni rizspor 3 színben 50 kr. és 1 frt. — Egy tégely képaszta 60 kr.

Figyelemztetés! Csak akkor valódi, ha fenti törvényileg beiktatott védjegyvel el vannak látva és kértetik a t. közönség csakis DIENES-féle eszéki kenőcsöt és szappant kérni és elfogadni. 300. [2—20]

Lóhere csépelő szerkezetet

bármelyik gépre lehet alkalmazni.

A lóherét vagy luczernát egyszeri beadással tisztán kicsépli. Naponta képes 7 mm. tul 12 mm.-ig kicsépelni.

Ezen szerkezetet házilag el lehet készíteni, csekélybe kerül. Ötven forintért hajlandó vagyok minden géptulajdonost betanítani.

Bővebb felvilágosítást levélben adhatok.

Czímem: **GOMBOS JÓZSEF** mezőgazdasági gépkezelő, u. p. Szász-Régen. 272. (3—9)